

Bryssel den 19.12.2018
COM(2018) 816 final

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET,
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

**Europeiska struktur- och investeringsfonderna 2014–2020
Sammanfattande rapport 2018 om programmen
på grundval av de årliga genomföranderapporterna för 2014–2017**

Europeiska struktur- och investeringsfonderna 2014–2020
Sammanfattande rapport 2018 om programmen
på grundval av de årliga genomföranderapporterna för 2014–2017

1. INLEDNING

Syftet med de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) är att främja hållbar socioekonomisk konvergens, motståndskraft och territoriell sammanhållning. ESI-fonderna är den största källan till EU-stöd för viktiga områden som kräver investeringar och som omfattas av Junckerkommissionens politiska prioriteringar. Dessa investeringar stöder skapande av arbetstillfällen och tillväxt, investeringar i den digitala inre marknaden och energiunionen samt stärker den inre marknaden och den ekonomiska styrningen. De svarar därigenom på den reala ekonomins behov och stöder strukturell förändring och de reformer som har fastställts inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

Denna rapport utgör den tredje årliga översikten över genomförandet av mer än 530 (nationella och regionala) program med delad förvaltning. Rapporten bygger på de årliga genomföranderapporter som lämnades in i mitten av 2018¹. Den innehåller en sammanfattning av de tillgängliga uppgifterna om de resultat som uppnåtts under åren 2014–2017².

Efter halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen för perioden 2014–2020 och den tekniska justeringen av BNP för 2017 ökade EU:s andel av budgeten för ESI-fonderna med 6 miljarder euro, för att uppgå till totalt 460 miljarder euro. Liknande öknings i nationell medfinansiering innebär att de totala planerade investeringarna steg med 9 miljarder euro till totalt 647 miljarder euro.

I slutet av 2017 hade över 1,7 miljoner projekt valts ut för stöd i Europa, med en total investeringsvolym på 338 miljarder euro, eller 53 % av den totala planerade volymen. Värdet enbart på de projekt som valdes ut under 2017 motsvarade 158 miljarder euro, vilket är den största årliga ökningen hittills. Detta visar klart och tydligt att medlemsstaterna omvandlar investeringsplanerna till konkreta projekt som kan ge hållbara sociala och ekonomiska fördelar.

Inom många av de tematiska områden som är EU-prioriteringar har det gjorts goda framsteg vad gäller investeringarna. Exempelvis har 55 % av de totala planerade investeringarna i små och medelstora företag redan anslagits till projekt. Inom vissa tematiska områden är urvalet av investeringar fortfarande lägre än genomsnittet, men skillnaderna mellan andelen utvalda projekt har minskat. I slutet av 2017 hade till exempel urvalet av klimatåtgärder och investeringar i den digitala ekonomin förbättrats. De senaste rapporterna från sammanhållningspolitiska program visar på fortsatta stora framsteg vad gäller projekturval. Den 30 september 2018 hade 67 % av medlen anslagits till projekt. Detta är en ökning på 66 miljarder euro under nio månader, vilket innebär att det redan har beslutats om investeringar på över 400 miljarder euro.

De totala utgifterna för de utvalda projekten uppgick till nästan 96 miljarder euro i slutet av 2017, efter att ha ökat och mer än fördubblats under tolv månader. I slutet av 2017 hade 16 % av de totala tillgängliga medlen för perioden betalats ut från EU-budgeten till

¹ I enlighet med kraven i artikel 53 i förordning (EU) nr 1303/2013 om gemensamma bestämmelser.

² Denna rapport kompletterar rapporten om ESI-fondernas genomförande av budgeten: http://ec.europa.eu/budget/library/biblio/publications/2018/AnalysisBudgImplem_ESIF_2017_EN.pdf

medlemsstaterna (i slutet av oktober 2018 uppgick denna andel till 23 %). Genomförandet av programmen för landsbygdsutveckling sker planenligt. Hösten 2018 hade stöd på över 33,8 miljarder euro betalats ut från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu), vilket motsvarade nästan 33 % av den totala tillgängliga finansieringsramen för programperioden.

De övergripande resultatuppgifter som hade rapporterats vid utgången av 2017 visar att

- 1 miljon företag har mottagit stöd för att förbättra sin produktivitet och tillväxt eller för att skapa arbetstillfällen,
- 15,3 miljoner människor har fått hjälp med att söka arbete eller hitta en utbildningsplats eller har gynnats av åtgärder för social delaktighet,
- 15 % av den totala jordbruksarealen omfattas av klimat- och miljörelaterade åtgärder som syftar till att förbättra biologisk mångfald och mark- och vattenförvaltning.

I avsnitt 2 nedan ges en översikt över framstegen i fråga om genomförandet fram till slutet av 2017. I avsnitt 3 redogörs närmare för framstegen inom de centrala tematiska områdena. I avsnitt 4 sammanfattas de utvärderingar som hittills utförts av medlemsstaterna.

2. ÖVERSIKT ÖVER FRAMSTEGEN I GENOMFÖRANDET

Parallellt med utarbetandet av denna rapport har **ESI-fondernas portal för öppna data**³ **uppdaterats** så att den visar den finansiella volymen för de utvalda projekten samt de prognoser och resultat för de gemensamma indikatorer som anges i de årliga genomföranderapporterna för 2018. Dessa data finns tillgängliga efter medlemsstat, program, tematiskt område och ESI-fond. Portalen innehåller de senaste rapporterade värdena, som kan variera beroende på vilka data som finns tillgängliga när denna text färdigställs.

2.1. Översikt över finansiella framsteg

Under 2017 gjordes flera ändringar som ledde till en nettoökning av ESI-fondernas **totala planerade investeringar**. I och med halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen för perioden 2014–2020 ökades anslagen till sysselsättningsinitiativet för unga (se ruta 2). En teknisk justering på grundval av omräkningen av de finansiella anslagen inom ramen för sammanhållningspolitiken ledde till en nettoökning i budgeten för Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och Europeiska socialfonden (ESF). Inom Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) gjordes några ytterligare överföringar på nationell nivå från den första pelaren i den gemensamma jordbrukspolitiken till programmen för landsbygdsutveckling.

I årsrapporterna för 2018 rapporterade medlemsstaterna att de anslagit mer **medel till de utvalda projekten**. Den sammanlagda volymen för de projekt som hade valts ut för att få stöd uppgick till **338 miljarder euro, vilket motsvarar 53 % av den totala investeringsvolym som planerats för perioden 2014–2020**. EU:s bidrag till de utvalda projekten beräknas uppgå till 240 miljarder euro. Den totala andelen utvalda projekt är jämförbar med samma period under den förra programperioden.

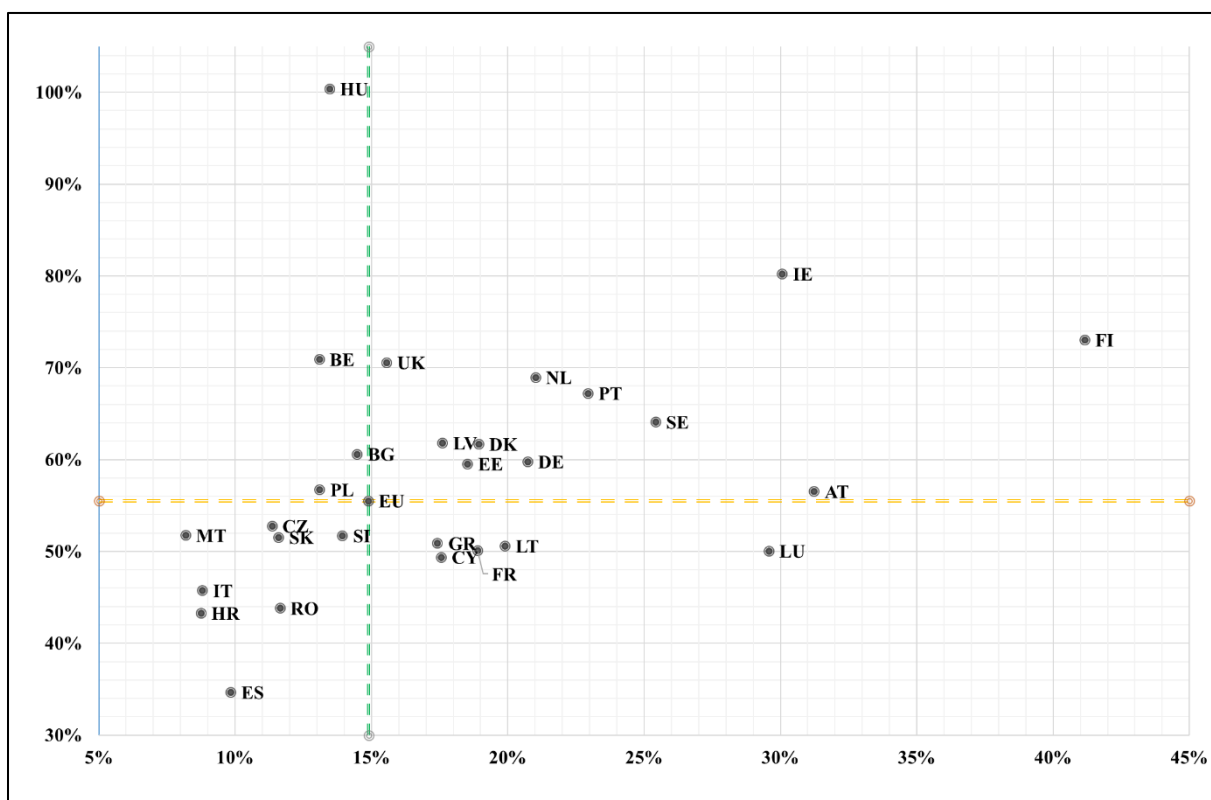
I bilagorna 1.1 och 1.2 visas fördelningen efter fond av projekturvalsvolymer vid utgången av 2017 respektive hösten 2018. I bilagorna 2.1 och 2.2 visas motsvarande finansiella

³ ESI-fondernas portal för öppna data: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>

uppgifter efter medlemsstat (under de nio månaderna mellan utgången av 2017 och hösten 2018 ökade sammanhållningspolitikens totala finansiella volym för de utvalda projekten med 66 miljarder euro, för att i nuläget uppgå till 67 % av de planerade investeringarna).

När man jämför dessa två ögonblicksbilder med tidigare år framgår det tydligt att det skett en utveckling i fråga om genomförandet. Projekturvalet hösten 2018 är överlag mer homogent för olika tematiska mål. Tidigare förseningar i fråga om urvalet av projekt inom vissa tematiska områden och i vissa medlemsstater återspeglas dock fortfarande i utgifter som är lägre än genomsnittet. Av diagrammet nedan framgår att andelen utvalda projekt och utgifterna varierade stort mellan medlemsstaterna vid utgången av 2017, jämfört med genomsnittet för ESI-fonderna.

Diagram: ESI-fonderna: punktdiagram över medlemsstaternas urval och utgifter 2017



Källa: ESI-fondernas portal för öppna data, Europeiska kommissionen

Anmärkning: vertikalaxel = urval i %, horisontalaxel = utgifter i %

Diagrammet visar att ett högt urval inte automatiskt motsvaras av ett snabbt utnyttjande av medel. Om projekten fortfarande måste planeras eller upphandlas eller om de flesta av projekten är fleråriga eller i övrigt inte kan börja genomföras så uppstår utgifter inte lika snabbt.

Vad gäller **utbetalningar från EU-budgeten** till medlemsstaterna hade totalt 75 miljarder euro betalats ut i slutet av 2017 (16 % av det totala planerade beloppet, inklusive förfinansiering och mellanliggande betalningar av de deklarerade utgifterna). Bestämmelserna för perioden 2014–2020 (t.ex. regeln om år n+3 och förfinansieringsnivån) har gett begränsade incitament till medlemsstaterna att främja en snabb start på genomförandet. Trots det låga genomförandet överlag rörde de tillbakadraganden som gjordes enligt regeln år n+3 under 2017 endast några få program som hade antagits under 2014. Totalt drogs endast

30 miljoner euro tillbaka inom ramen för de sammanhållningspolitiska programmen. Regeln om tillbakadragande bör dock främja finansiell disciplin under 2018. Många av de program inom ESI-fonderna som antogs under 2015 kommer att behöva lämna in sina utgiftsdeklarationer betydligt snabbare.

2.2. Framsteg när det gäller målen för programmen

De årliga rapporterna för 2018 innehåller information om vilka framsteg som har gjorts i förhållande till målen för programmen. Vid utgången av 2017 hade medlemsstaterna och regionerna valt ut omkring 1,7 miljoner projekt som omfattade allt från stora infrastrukturinvesteringar till stöd till jordbruk.

Fond	Sammanlagt antal utvalda projekt vid utgången av 2017
Eruf	160 000
Ejflu ⁴	1 000 000
ESF/sysselsättningsinitiativet för unga	505 000
Sammanhållningsfonden	8 600
Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF)	18 500
Totalt	1 692 100

Inom dessa projekt rapporterades följande resultatuppgifter för de gemensamma indikatorerna vid utgången av 2017:

- 1 miljon företag kommer att gynnas av de utvalda projekten (50 % av målet) och stöd till 450 000 företag har redan avslutats⁵.
- 15 miljoner deltagare har gynnats av projekt som har fått stöd från ESF och av sysselsättningsinitiativet för unga.
- Hittills har 1 miljon projekt fått stöd för att hjälpa jordbrukssektorn och landsbygdsföretag att bli mer konkurrenskraftiga och för att skapa och upprätthålla arbetstillfällen på landsbygden.
- 26 miljoner hektar jordbruksmark, eller 15 % av den utnyttjade jordbruksarealen, har valts ut för stöd till markförvaltning i syfte att förbättra skyddet av den biologiska mångfalden.
- 56 % av den sammanlagda landsbygdsbefolkningen (163 miljoner invånare) omfattas av över 2 700 utvalda lokala aktionsgrupper inom Leader, som finansieras av Ejflu.
- 70 % av de 368 utvalda lokala aktionsgrupperna för fiske har inlett sin verksamhet.

⁴ Denna siffra gäller enbart investeringsprojekt. Ejflu stöder även 2 664 000 andra projekt än investeringsprojekt.

⁵ Alla ESI-fonder är inriktade på stöd till företag. De utvalda projekten kommer att stödja (eller har redan gett stöd till) 598 000 företag inom ramen för Eruf, 162 400 mikroföretag, små och medelstora företag inom ramen för ESF och 248 600 landsbygdsföretag inom ramen för Ejflu (stöd till 106 600 unga jordbrukare och investeringar i fysiska tillgångar i 142 000 jordbruksföretag).

I programmen under perioden 2014–2020 har man fokuserat på insatslogik och en bredare användning av fondspecifika gemensamma indikatorer, vilket leder till en mer robust och sammanhängande resultatrapportering. I de flesta fall innehåller genomföranderapporterna för 2018 mycket mer omfattande information om resultaten vad gäller de gemensamma indikatorerna än tidigare år. I allmänhet visar de rapporterade värdena att förhållandet mellan målen för indikatorerna och de faktiskt värdena inom de utvalda projekten är rimligt. I de fall där det upptäckts att de rapporterade uppgifterna inte är konsekventa kontaktas de ansvariga för programmen. Kvalitetskontrollen av de årliga rapporterna ledde till att vissa rapporteringsfel rättades. Kommissionen räknar med att de återstående bristerna kan undanröjas genom att man förbättrar programrapporteringen och/eller höjer målen.

Att försäkra sig om kvaliteten på de resultatuppgifter som rapporteras till kommissionen är av avgörande betydelse för tilldelningen av resultatreserven under 2019. Redan under 2017 började kommissionen och nationella revisionsmyndigheter granska de system som fanns och de uppgifter som därtills hade rapporterats. Genom riktade systemrevisioner granskades särskilt programmyndigheternas hantering och rapportering av resultatuppgifter. I en övervägande majoritet av de revisioner som kommissionen hittills har utfört har bedömningen av de granskade systemens tillförlitlighet överlag varit positiv, med undantag för några få program där man kunde konstatera allvarliga systembrister eller allvarliga datafelaktigheter. Kommissionens revisionsresultat kommer att kompletteras med det arbete som utförs av de nationella revisionsmyndigheterna, som kommer att redovisas i deras årliga kontrollrapporter i februari 2019.

3. ÖVERSIKT ÖVER GENOMFÖRANDET INOM CENTRALA TEMATISKA OMRÅDEN

Denna rapport innehåller en översikt över framstegen inom de mer än 530 program som genomförts inom ramen för ESI-fonderna under 2014–2017, mätt i de utvalda projektens finansiella volym, de avtal som slutits och de resultat som har uppnåtts. Källan till dessa uppgifter är de årliga genomföranderapporterna för 2018.

I bilagorna finns en översikt över den finansiella volymen och projekturvalet, rapporterat efter tematiskt mål och medlemsstat vid utgången av 2017 och fram till hösten 2018 för ESI-fonderna. Denna rapport innehåller en sammanfattning av resultaten för de gemensamma indikatorerna för varje fond och av de utvalda projektens förväntade bidrag. Det ges även exempel på projekt som redan får stöd.

3.1. Forskning och innovation, informations- och kommunikationsteknik samt små och medelstora företags konkurrenskraft

Totalt uppgår de planerade investeringarna inom detta område till ungefär 184 miljarder euro, främst från Eruf och Ejflu. Vid utgången av 2017 hade projekt till ett värde av ungefär 51 % av detta belopp (över 97 miljarder euro⁶) valts ut, medan de rapporterade utgifterna uppgick till uppskattningsvis 13 %, eller 24 miljarder euro

⁶ En del av urvalsvolymen för projekt med fler tematiska mål ingår i detta område – se bilaga 1.1.

3.1.1. Forskning och innovation⁷

Anslaget på 34 miljarder euro för särskilda **forsknings- och innovationsprojekt** inom ramen för Eruf och Ejflu motsvarar 51 % av det totala belopp som planeras för 2014–2020. De rapporterade utgifterna uppgår till endast 8 % av detta belopp.

Vid utgången av 2017 väntades 43 500 företag få stöd av utvalda Eruf-program som främjar samarbete med forskningsinstitut (69 % av målet), medan 7 000 samarbetsåtgärder redan har slutförts. Investeringar i förbättrad FoU-infrastruktur väntas stödja 71 500 forskare (55 % av målet), varav 15 000 redan tar del av detta stöd. Övervakningen av stödet till nya produkter (och tjänster) visar dessutom att det skett betydande framsteg. De utvalda insatserna har inriktats på 35 450 produkter som är nya för företagen (55 % av målet). Av dessa har 3 700 redan avslutats.

Ejflu-finansieringen till utvalda projekt uppgick till 8 miljarder euro i slutet av 2017. På området forskning och innovation har det europeiska innovationspartnerskapet för produktivitet och hållbarhet inom jordbruket blivit ett effektivt verktyg, som för samman jordbrukare, forskare, rådgivare och företag i 3 097 praktiska innovationsprojekt. Dessa projekt har betydande potential att ta fram innovativa lösningar som kan göra jordbruket smartare, effektivare och hållbarare. Projektresultaten delas på innovationspartnerskapets plattform och är en källa till nya idéer och inspiration för jordbruksnäringen. Vid utgången av 2017 hade 667 interaktiva innovationsprojekt inletts (21 % av målet).

- *I Tjeckien finansierades installationen av tekniska instrument i ett forsknings- och utvecklingscentrum för hållbar energi i andra etappen av projektet för hållbar energi, Susen, med stöd från Eruf. Arbetet på centrumet inriktas främst på användningen av joniserande strålning och kärnenergi. Centrumet sysselsätter 128 personer, och utöver dem kommer cirka 55 studerande och personer med högskoleutbildning att delta i verksamheten varje år.*
- *Digitala kurser som anordnas av Ländliches Fortbildungsinstitut (LFI), som är del av Österrikes lantbruksnämnd, har använts av 10 000 jordbrukare. Genom att erbjuda kurserna online undvek man otaliga restimmar till ett utbildningscentrum och åtföljande miljöpåverkan. Ejflu står för 196 000 euro av en total projektkostnad på 245 000 euro.*

3.1.2. Digital ekonomi

Uppskattningsvis 9,8 miljoner euro hade anslagits till projekt inom de **tematiska områden som rör digital ekonomi** vid utgången av 2017 (48 % av det totala planerade beloppet). Projekturvalet har förbättrats betydligt under 2017. Utgifterna – på 5 % av det totala planerade beloppet – ligger fortfarande under genomsnittet för EU, vilket beror på den tröga starten för genomförandet inom detta tematiska område.

Det har nu skett väsentliga framsteg i fråga om urvalet av Eruf-finansierade projekt som ska ge förbättrad bredbandsåtkomst, och 4,3 miljoner hushåll kommer enligt planerna att gynnas (30 % av målet). De redan genomförda projekten har dock endast lett till att 227 000 hushåll fått bredbandsåtkomst. På grund av det sena urvalet och de långa genomförandeperioderna kommer det att visa sig först senare under perioden hur sannolikt det är att målet uppnås. Vad gäller förbättrad IT-användning och deltagande i e-handel omfattas 16 000 företag redan av de utvalda projekten (19 % av målet).

⁷ <https://cohesiondata.ec.europa.eu/themes>

Syftet med stödet från Ejflu är att förbättra åtkomsten till IKT-tjänster och IKT-infrastruktur för 18 miljoner invånare på landsbygden. Detta görs med hjälp av 4 400 investeringsprojekt. Hittills har 36 % av de medel som är öronmärkta för förbättrade IKT-tjänster i landsbygdsområden anslagits till projekt, och 1 255 000 invånare på landsbygden (7 % av respektive målvärde) har redan fått tillgång till bättre tjänster.

- *Genom projektet RO-NET tillhandahålls bredband för människor i 783 av de 2 268 områden i Rumänien som identifieras som s.k. vita fläckar, där det inte finns någon nätåtkomst. Genom projektet får kring 400 000 personer, 8 500 företag och 2 800 offentliga institutioner tillgång till bredband. Den totala investeringskostnaden för projektet är 67 miljoner euro, med Eruf-bidrag på 46 miljoner euro.*
- *Ejflu stödde ett nätverk med yrkesverksamma inom social- och hälsovården i regionen Södra Karelen (Finland) i syfte att upprätta ett informationssystem för att hantera risker i hemmet i landsbygdsområden. Tack vare en kombination av sociala och digitala inslag har projektet blivit en framgång. Stödet från Ejflu uppgick till 122 000 euro av en total budget på 290 000 euro.*

3.1.3. Bättre konkurrenskraft för små och medelstora företag

Konkurrenskraften hos små och medelstora företag är en prioritering i programmen inom Eruf, Ejflu och EHFF. EU-stöd på cirka 53 miljarder euro hade anslagits till särskilda projekt vid utgången av 2017 (55 % av det totala planerade beloppet). Med utgifter på över 17 miljarder euro, vilket motsvarar 18 % av det totala planerade beloppet, ligger framstegen vad gäller tillhandahållandet av investeringar över genomsnittet.

Eruf stöder ett antal olika åtgärder som inriktas på särskilda behov för små och medelstora företag. Viktiga mål omfattar skapande av arbetstillfällen, stöd till nystartade företag, produktivitetstillväxt, stöd till internationalisering och ökad handel samt tillgång till finansiering. Den finansiering som redan beviljats kommer att användas för att stödja följande:

- 427 000 små och medelstora företag (52 % av målet). Stödet till 127 000 har redan avslutats.
- 280 000 nya arbetstillfällen som sannolikt kommer att skapas direkt i de företag som redan fått stöd (67 % av målet). 42 000 nya arbetstillfällen har redan skapats.
- Nya företag: 74 000 nystartade företag har fått stöd inom de utvalda projekten (46 % av målet). Stödet till 19 400 nystartade företag har redan avslutats.

Ejflu stöder lösningar som främjar företagande och sysselsättning i jordbruks- och landsbygdsföretag och förbättrar deras ekonomiska bärkraft och motståndskraft. Vid utgången av 2017 tillhandahölls följande stöd:

- Över 112 000 jordbruksföretag fick investeringsstöd för att möjliggöra omstruktureringar och modernisering och öka produktiviteten (25 % av målet), och åtaganden ingicks för över 49 % av budgeten för bistånd till nystartade företag och investeringsstöd till annan verksamhet än jordbruk i landsbygdsområden.
- Etableringsstöd gavs till 51 000 unga jordbrukare som har nya idéer och potential att dra full nytta av tekniken för att öka produktiviteten och hållbarheten.
- 125 200 jordbruksföretag fick stöd i form av riskhanteringsverktyg för att minska den osäkerhet inför framtiden som kan äventyra jordbrukares konkurrenskraft.
- 57 200 jordbruksföretag fick hjälp att delta i kvalitetsordningar.

Inom EHFF inriktades 62 % av de utvalda projekten fram till slutet av 2017 på utvecklingen av små och medelstora företag.

- Kroatien ger lokala små och medelstora företag viktig tillgång till finansiering med hjälp av finansieringsinstrument som stöds av Eruf. EU-stödet på 280 miljoner euro tillsammans med likvärdigt nationellt bidrag från offentligt och privat håll väntas leda till företagsinvesteringar på över 1 miljard euro. Över 1 200 små och medelstora företag har redan fått stöd på cirka 150 miljoner euro.
- I Estland använde en ung jordbrukare Ejflu-finansiering för att renovera sitt kostall genom att installera ett nytt utfodringssystem och fler mjölkningsplatser, tillsammans med ett effektivare gödselbearbetningssystem, för att anpassa sig till de ökande produktionsbehoven. Som ett resultat av investeringen har jordbrukets vinst redan fördubblats och både djurens välbefinnande och arbetsvillkoren har förbättrats betydligt. Finansieringen från Ejflu uppgick till 184 000 euro av en total budget på 600 000 euro.
- I Nederländerna stödde EHFF landets första vattenbruksanläggning för piggvar, som med gott resultat har producerat pigvarsyngel från sitt eget lekbestånd i semikommersiell skala. Nästa steg är att producera hoppkräfter, hjuldjur och alger för att skapa fiskmat på plats och uppnå högsta kvalitet och lönsamhet med en hållbar och spårbar produktionscykel.

3.2. Koldioxidsnål ekonomi, klimatförändring, miljö samt transport- och energinät

ESI-fonderna investerar mer än 264 miljarder euro på områden som rör hållbar utveckling. Vid utgången av 2017 hade mer än 142 miljarder euro redan anslagits till särskilda projekt, vilket motsvarar ungefär 54 % av det sammanlagda beloppet för Eruf, Sammanhållningsfonden, Ejflu och EHFF⁸. Utgifter på uppskattningsvis 50 miljarder euro rapporterades, vilket motsvarar 19 % i genomsnitt, men andelen varierar kraftigt beroende på tematiskt mål.

Ruta 1: Integrering av klimatåtgärder i ESI-fonderna

Under 2014–2020 är det tänkt att 25 % av ESI-fonderna ska anslås till projekt med klimatåtgärds mål. Detta är ett betydande bidrag till målet att använda minst 20 % av EU-budgeten till klimatåtgärder. En särskild metod används för att beräkna stödet för klimatförändringar inom varje fond⁹. Särskilda stödkategorier som bidrar till klimatåtgärderna identifieras och de får en viktning på 0 %, 40 % eller 100 %. Alla ESI-fonder bidrar positivt till klimatåtgärder, men i olika grad. I absoluta tal står Eruf och Ejflu för det högsta bidraget.

De belopp som fastställts och anslagits till klimatåtgärdsprojekt anges i bilaga 3. De anslagna beloppen till klimatförändringsmål höjdes betydligt under 2017 då genomförandet av programmen påskyndades. Beloppen inom ramen för Eruf och Sammanhållningsfonden har fördubblats under det senaste året, men dessa två fonders andel av de sammanlagda belopp som anslagits till projekt är fortfarande något mindre än den planerade volymen. ESF överträffar det planerade anslaget till klimatmålen.

3.2.1. Koldioxidsnål ekonomi

När det gäller **prioriteringar för en koldioxidsnål ekonomi** har 28 miljarder euro anslagits (45 % av de planerade investeringarna), med utgifter på 4,6 miljarder euro (7 %). Urvalet har visserligen förbättrats och närmar sig nu genomsnittet, men de låga utgifterna återspeglar det faktum att godkännandet av projekt till en början gick långsamt och att det var svårt att utöka investeringarna inom vissa av de särskilda tematiska områdena, t.ex. energieffektivitet.

⁸ ESF bidrar till målen för hållbar utveckling (dvs. grön kompetens), framför allt genom de sekundära målen för stöd inom ramen för de tematiska målen 8 och 10.

⁹ Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 215/2014 av den 7 mars 2014 (EUT L 69, 8.3.2014, s. 65).

De förväntade resultaten av satsningen på investeringar i energi och låga koldioxidutsläpp visar att prognoserna för de utvalda projekten har förbättrats:

- De projekt för förnybar energi som hade valts ut vid utgången av 2017 syftar till att installera kapacitet på 6 300 megawatt (80 % av målet). Hittills har 590 MW installerats.
- Projekt har valts ut för renovering av 330 000 bostäder för att förbättra energiprestandan (39 % av målet). Vid utgången av 2017 hade 84 000 bostäder renoverats.
- När det gäller målet för energisparande i offentliga byggnader räknar man med att över 3 terawattimmar kommer att kunna sparas in med hjälp av de utvalda projekten (59 % av målet).

Stödet från Ejflu går till investeringsåtgärder, markförvaltningsåtgärder samt kunskapsöverföring och rådgivning. Vid utgången av 2017 hade 75 % av åtgärderna för koldioxidbindning och bevarande av kolsänkor i jordbruks- och skogsområden slutförts, vilket innebär en måluppfyllelse på 73 %. Inom området förnybar energi godkändes 16,6 % av projekten.

- *I regionen Nedre Schlesien i Polen moderniserades gasöverföringssystemet genom anläggning av två nya gasledningar till en total längd på 59 km och en kompressorstation för gas. Det område som omfattas av investeringarna bebos av cirka 3 miljoner människor som nu kan dra nytta av en säker, hållbar, konkurrenskraftig och överkomlig energiförsörjning. Mer än 20 miljoner euro har investerats för att bygga ledningarna och kompressorstationen, och över 9 miljoner euro kom från Eruf.*
- *En mjölkgård i Vallonien, Belgien, använde stöd från Ejflu för att upprätta en biogasenhet på 33 kW, som genererar förnybar energi från gödsel. Det viktigaste resultatet är användningen av grön energi för elektricitet på gården, främst under mjölkningsprocessen, som är fullständigt automatiserad och förbrukar mycket energi. Den totala investeringskostnaden var 222 000 euro, varav 16 000 euro finansierades av Ejflu.*

3.2.2. Anpassning till klimatförändring och riskförebyggande

När det gäller **anpassning till klimatförändring och riskförebyggande** valdes projekt ut till en total volym på 24 miljarder euro (58 % av det totala planerade beloppet), med utgifter på omkring 14 miljarder euro (33 %).

I synnerhet två av de gemensamma indikatorerna för Eruf är utformade för att fastställa framsteg när det gäller investeringar för att minska klimatrisker genom anpassningsåtgärder. Vid utgången av 2017 tillhandahölls följande stöd:

- kommer 17,5 miljoner människor att gynnas av de utvalda åtgärderna för skydd mot översvämningar,
- kommer 19 miljoner människor att gynnas av de utvalda åtgärderna för skydd mot skogsbränder.

Båda siffrorna överstiger de fastställda målen¹⁰, vilket visar på tydliga framsteg i hanteringen av risker kopplade till klimatförändringar.

¹⁰ De problem som rör konsekvent användning av dessa indikatorer när man fastställer mål och undvikande av dubbelräkning behandlas för närvarande.

I landsbygdsområden ger Ejflu stöd till att bevara och främja den biologiska mångfalden, förbättra vatten- och markförvaltningen samt minska utsläppen av växthusgaser och ammoniak från jordbruksproduktionen. Minst 30 % av varje program för landsbygdsutveckling är öronmärkt för miljöåtgärder och åtgärder för begränsning av och anpassning till klimatförändringar. De faktiska belopp som medlemsstaterna har anslagit till projekt inom detta område ligger långt över detta minimibelopp, med ett EU-genomsnitt på 57,6 % till miljö- och klimatåtgärder.

- *Det portugisiska institutet för hav och atmosfär (IPMA) har utvecklat och installerat en ny meteorologisk radar i den autonoma regionen Madeira. Radarn kommer att möjliggöra meteorologisk övervakning såväl som förbättring och optimering av de nuvarande meteorologiska modellerna. Detta kommer att bidra till skapandet av en robust dataplattform för tekniskt och vetenskapligt bruk, som kommer att vara oumbärlig vid anpassningen till klimatförändringarna. De totala investeringarna uppgick till 3,4 miljoner euro och bidraget från Sammanhållningsfonden till 3,1 miljoner euro.*
- *I Slovakien används stöd från Ejflu för att anlägga en vattenreservoar som kommer att bidra till att bekämpa allt mer frekventa extrema väderförhållanden, som kraftiga regn och skogsbränder som beror på klimatförändringarna. Genom att justera små vattenflöden bidrar man till den biologiska mångfalden, koldioxidbindning och anpassningen till klimatförändringarna. Reservoaren bidrar till hållbar skogsförvaltning, eftersom den förebygger markerosion och håller kvar vatten i skogen. Den totala budgeten för projektet är 530 000 euro, med stöd från Ejflu på 397 000 euro.*

3.2.3. Miljö och resurseffektivitet

När det gäller **prioriteringar för miljö och resurseffektivitet** har 45 miljarder euro anslagits till projekt (52 % av det totala planerade beloppet), med utgifter på cirka 19 miljarder euro (22 %).

Efter tidigare förseningar i fråga om urvalet har en återvinningskapacitet på 1,8 miljoner ton nu valts ut för stöd (34 % av målet). Det har även gjorts goda framsteg i urvalet av projekt för förbättrad rening av avloppsvatten för 14,5 miljoner människor (85 % av målet) och förbättrad vattenförsörjning för 7,3 miljoner människor (58 % av målet).

Ejflu har stött projekt för att förbättra den biologiska mångfalden på 26 miljoner hektar jordbruksmark (87 % av målet). Sammanlagt omfattas 40 % av all jordbruksmark av klimat- och miljöåtgärder, inklusive områden med naturliga begränsningar. Dessutom finns planer på att 18 % av EU:s jordbruksmark ska omfattas av förvaltningskrav för biologisk mångfald, 15 % av bättre markförvaltning och 15 % av bättre vattenförvaltning. Betydande framsteg har också gjorts mot målet att 3,3 % av jordbruksmarken ska omfattas av förvaltningsavtal som syftar till att minska utsläppen av växthusgaser och ammoniak. Nästan 2 % omfattas redan. Man har dessutom gjort goda framsteg i fråga om målet för antalet djurenheter som omfattas av investeringar som bidrar till att minska utsläppen av växthusgaser och ammoniak. Genomförandandelen uppgår till 33 %.

Omkring 24 % av alla projekt som hade valts ut för EHFF-stöd i slutet av 2017 främjar resurseffektivitet och miljöskydd. Merparten av dessa projekt syftar till att skydda och återställa den marina biologiska mångfalden genom att avsevärt utöka den fysiska kontrollen av landningar och minska mängden oönskade fångster och på så sätt bidra till genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken.

- *Bulgarien har med stöd av sammanhållningspolitiken inrättat sitt första finansiella instrument för vatten- och avloppssektorn. Finansieringen kommer att göra det möjligt för 16 regionala vattenföretag att uppgradera sina anläggningar för vattenförsörjning, avloppsrening och vattenrening. Denna åtgärd väntas leda till en investering på upp till 230 miljoner euro för att leverera kvalitativa tjänster till allmänheten, inklusive 115 miljoner euro från Sammanhållningsfonden.*
- *I Sverige har våtmarker skapats i jordbrukslandskapet som ett sätt att minska avrinningen av näringsämnen till vattenförekomster. Projektet kommer att bidra till att förbättra den biologiska mångfalden, och genom att kontrollera vattenflödet kan våtmarkerna användas för att lagra vatten för konstbevattning vid behov. Stödet från Ejflu uppgick till 26 000 euro av en total budget på 64 000 euro.*

3.2.4. Strategiska nät

När det gäller investeringar i **strategiska nät** planeras betydande investeringar både i det transeuropeiska transportnätet (TEN-T) och på andra transportrelaterade områden inom ramen för Eruf och Sammanhållningsfonden. Vid utgången av 2017 uppgick det sammanlagda projekturvalet till 44 miljarder euro (62 % av det totala planerade beloppet), med utgifter på 12 miljarder euro (17 %).

Bland transportindikatorerna rapporteras följande viktiga framsteg för de utvalda järnvägs- och vägprojekten:

- Återuppbyggnad av 2 700 km järnvägslinjer, inklusive linjer inom TEN-T (45 % av målet). Hittills täcker de genomförda projekten enbart 5 % av målet.
- Återuppbyggnad av 7 500 km vägar (75 % av målet), varav 690 km omfattas av TEN-T (90 % av målet). Genomförandet av återuppbyggnaden av vägar inom TEN-T har uppnått 300 km (30 % av målet).

- *I Grekland slutfördes anläggningen av en 106 km lång tvåspårig, elektrifierad järnvägslinje för höghastighetstrafik vid järnvägsförbindelsen Aten-Thessaloniki mellan Tithorea och Domokos. Detta innebär att passagerare kan resa från Aten till Thessaloniki på 3,5 timmar, vilket gör järnvägsförbindelsen konkurrenskraftig. Eruf, Sammanhållningsfonden och Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE) bidrog med nästan 1 miljard euro.*

3.3. Sysselsättning, social delaktighet och utbildning

Mer än 172 miljarder euro planeras i stöd inom detta område, särskilt från ESF, men med investeringar även från Eruf, Ejflu och EHFF. Vid utgången av 2017 hade projekt för uppskattningsvis 85 miljarder euro valts ut, vilket motsvarar nästan 50 % av de totala planerade anslagen. De totala utgifterna var nästan 23 miljarder euro, eller 13 % av det totala planerade beloppet.

Sammanlagt har programmen inom ESF och sysselsättningsinitiativet för unga redan gett följande resultat:

- 15,3 miljoner deltagare har fått stöd, inklusive 7,9 miljoner arbetslösa och 4,9 miljoner personer som står utanför arbetskraften.
- 2,8 miljoner långtidsarbetslösa deltagare har fått stöd.
- Av samtliga deltagare fick 1,4 miljoner jobb, 1,9 miljoner erhöll en kvalifikation och 870 000 deltagare deltog i utbildning tack vare stöd från ESF eller sysselsättningsinitiativet för unga.

Av dessa deltagare var 46 % lågkvalificerade, och 16 % var migranter, hade utländsk bakgrund eller tillhörde en minoritet (inklusive marginaliserade grupper, exempelvis romer).

Antalet deltagare inom ESF och sysselsättningsinitiativet för unga har fördubblats sedan utgången av 2016, vilket innebär att genomförandet av projekt sker i allt snabbare takt.

3.3.1. Sysselsättning

I slutet av 2017 hade uppskattningsvis 30 miljarder euro anslagits till projekt för hållbar och kvalitativ sysselsättning, främst från ESF och sysselsättningsinitiativet för unga, vilket motsvarar 51 % av det planerade beloppet på 60 miljarder euro. Vid utgången av 2017, inom ramen för sysselsättningsmålet, hade

- 7,4 miljoner deltagare fått stöd,
- 722 000 deltagare fått en kvalifikation,
- 1,1 miljoner deltagare hittat ett jobb eller startat eget företag.

Investeringarna på detta område har gett goda resultat, med undantag för de investeringar som rör moderniseringen av arbetsmarknadsinstitutionerna, där projekturvalet fortfarande låg under 20 % vid utgången av 2017.

Vid utgången av 2017 hade över 246 miljoner euro anslagits genom Ejflu för att öka sysselsättningen i jordbruks- och landsbygdsområden, främja social delaktighet och uppmuntra till livslångt lärande och yrkesutbildning inom jord- och skogsbruk.

Omkring 11 % av alla projekt som hade valts ut för EHFF-stöd i slutet av 2017 främjar hållbar och kvalitativ sysselsättning och stöder arbetskraftens rörlighet. Syftet med de flesta av dessa projekt är att främja humankapital, social dialog och nätverksbyggande.

- *I Luxemburg är målgruppen för det ESF-finansierade projektet Fit4Entrepreneurship 200 arbetssökande som vill starta eget företag. Projektet förvaltas av Chambre de Commerce, den offentliga arbetsförmedlingen och Chambre des Métiers, och det omfattar en analys av företagarkompetens, ett utbildningsprogram, enskilt stöd från företagare och stöd efter företagsstarten.*
- *För att upprätthålla den traditionella verksamheten med extensivt betande för får och nötkreatur har regeringen i Andalusien (Spanien) skapat ett pilotutbildningsprogram om betesbruk. Genom projektet får 100 studerande utbildning som banar väg för yrkesmässig verksamhet med betesbruk. Efter utbildningen har 60 % av deltagarna börjat bedriva yrkesmässig djurhållningsverksamhet. Ejflu bidrog med 34 000 euro av den totala kostnaden på 38 000 euro för projektet.*

Ruta 2: Sysselsättningsinitiativet för unga

Sysselsättningsinitiativet för unga har fortsatt att ge betydande finansiering för att stödja unga människor i de stödberättigade medlemsstaterna. I slutet av 2017 hade uppskattningsvis 7 miljarder euro anslagits till 162 000 projekt, vilket motsvarar 67 % av det planerade beloppet på 10,3 miljarder euro. De utgifter som deklarerades av stödmottagarna uppgick till 31 % (3,2 miljarder euro) av det totala anslaget för initiativet, vilket visar på ett bra genomförande. Under denna period hade 2,4 miljoner unga fått stöd genom sysselsättningsinitiativet för unga. 1,5 miljoner deltagare hade slutfört insatsen inom initiativet och 776 000 deltagare deltog i utbildning, fick en kvalifikation, hittade ett jobb eller startade eget företag.

Under 2017, i samband med halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen, enades EU:s medlagstiftare om att öka medlen för sysselsättningsinitiativet för unga för återstoden av programperioden (2017–2020). Initiativets särskilda anslag ökades med 1,2 miljarder euro fördelat över fyra år och kommer att gynna de elva medlemsstater som fortfarande uppfyller kraven för stöd. Vid utgången av 2017 hade medlemsstaterna ändrat sina operativa program och partnerskapsavtal till följd av detta, för att återspegla ökningen och motsvarande ESF-stöd.

I samband med budgetförfarandet för 2018 enades medlagstiftarna i november 2018 om att de nya medlen för sysselsättningsinitiativet för unga skulle tidigare läggas ytterligare, genom att öka åtagandebemyndigandena för 2018 och minska dem för 2020. På detta sätt skulle det totala beloppet för 2018 höjas från 116 miljoner euro till 350 miljoner euro. De elva berörda medlemsstaterna kommer återigen att ändra sina programdokument på lämpligt sätt, för att återspegla tidigare läggningen.

- I Grekland samarbetar man med näringslivsorganisationer för att anordna sektorsspecifika utbildningsprogram i syfte att förbättra färdigheterna och anställningsbarheten för arbetslösa mellan 18–24 år. Programmen har upp till 15 000 platser och inriktas på sektorer med hög tillväxtpotential, däribland IKT, exporthandel, detaljhandel och logistik. De omfattar 120 timmar teoretisk utbildning och 260 timmar praktisk utbildning samt fem individuella rådgivningstillfällen, och ger deltagarna ett intyg över deras kvalifikation. Näringslivsorganisationerna ansvarar för att välja ut tillhandahållare av teoretisk utbildning och hitta praktikplatser hos företag för den praktiska delen.

3.3.2. Social delaktighet

Vid utgången av 2017 hade uppskattningsvis 30 miljarder euro anslagits till projekt för social delaktighet, vilket motsvarar 46 % av det planerade beloppet på 63,7 miljarder euro. Finansieringen kommer främst från ESF-program, men Eruf ger stöd till infrastrukturer på vårdområdet och det sociala området. Inom ramen för detta mål har följande uppnåtts:

- 3,3 miljoner deltagare har fått stöd.
- 220 000 deltagare har fått jobb eller startat eget företag.
- 152 000 deltagare har fått en kvalifikation.
- 164 000 personer som tidigare stod utanför arbetskraften har sökt arbete.
- 42,5 miljoner invånare väntas nu dra nytta av Eruf-stöd som anslagits till modernisering av hälso- och sjukvårdssystemen.

Under 2017 ökade investeringarna i socioekonomisk integrering av marginaliserade grupper, exempelvis romer. Investeringarna på området socialt entreprenörskap och lokalt ledd utveckling släpar dock fortfarande efter.

I landsbygdsområden stöder Ejflu, genom Leader, lokala utvecklingsstrategier som främjar social delaktighet, minskar fattigdom och gynnar ekonomisk utveckling. Hittills omfattas 58 % av människor som lever i landsbygdsområden (vilket motsvarar cirka 111 % av målet)

av över 3 400 lokala utvecklingsstrategier som genomförs av lokala aktionsgrupper. Stödet till dessa grupper uppgår till 18 % av de tillgängliga offentliga medlen.

- *Genom ESF-projektet Second Chance School i Gijón (Spanien) erbjuds unga i utsatt läge (lågkvalificerade, unga med högst grundskoleutbildning, personer utan socialt stöd från familj, personer med hälsoproblem osv.) praktiska och skräddarsydda utbildningar som inriktas på färdigheter och förmågor som ska hjälpa dem att komma tillbaka till/slutföra utbildningen eller hitta arbete. Mellan 2009 och 2017 deltog 1 400 personer.*
- *I Luxemburg anordnade man med stöd av projektet World city sommaraktiviteter för barn mellan 7–12 år som bodde i området Miselerland. Aktiviteterna inriktades på kulturell mångfald, och på att främja delade attityder och värderingar som gör det lättare att samexistera. Omkring 300 barn från regionen deltog varje dag, och i genomsnitt 10 % var flyktingbarn. Projektet finansierades genom Ejflu-stödda Leader med 223 000 euro.*
- *Två nya centraler för hälso- och sjukvård och sociala tjänster i Molenbeek och Cureghem, Bryssel (Belgien) (3,7 miljoner euro i stöd från Eruf) tillhandahåller integrerade sociala tjänster, psykisk vård och primärvård för lokalbefolkningen. Särskilt fokus ligger på tillgänglighet för utsatta grupper, däribland migranter. En grupp håller på att utveckla ett mobilt uppsökande program med Medibus.*

3.3.3. Utbildning

Vid utgången av 2017 hade uppskattningsvis 25 miljarder euro anslagits till projekt för allmän och yrkesinriktad utbildning, vilket motsvarar 52 % av det planerade beloppet på 49 miljarder euro som främst finansieras genom ESF-program, men med stöd från Eruf till utbildningsinfrastrukturer. Utgifterna uppgick till nästan 6 miljarder euro (13 % av det totala planerade beloppet). Inom ramen för detta mål har följande uppnåtts:

- 4,5 miljoner deltagare har fått stöd.
- 1 miljon deltagare har fått en kvalifikation.
- 583 000 personer deltog i utbildning.
- 1,8 miljoner studerande (26 % av målet) kommer att gynnas av Eruf-projektför investeringar i skolinfrastruktur.

Investeringarna inom detta område är på god väg, med ett projekturnval på 52 %. Genomförandet av åtgärder som gäller yrkesutbildning har kommit längst, i fråga om både andelen utvalda projekt och utförande.

- *I Lettland genomförs ett ESF-finansierat projekt med målet att öka antalet studerande som får en yrkeskvalifikation genom deltagande i lärande på arbetsplatsen och praktik på företag. I maj 2018 omfattades 1 400 företag, 34 yrkesutbildningsinrättningar och 2 900 studerande inom yrkesutbildningar, varav 640 deltog i lärande på arbetsplatsen och 2 275 i praktik.*
- *På Åland (Finland) syftar det ESF-finansierade projektet Välkommen in! till att höja tjänstesektorns kompetens och kunskap inom e-handel för att förbättra kundservicens kvalitet och hjälpa företag att möta utmaningar från den globala konkurrensen inom detaljhandeln. Sammanlagt deltog 472 personer från 100 företag i projektet, som omfattade över 8 000 timmars utbildning. Under 2017 var de deltagande företagets försäljning 75 % högre än under 2015.*
- *I Bayern (Tyskland) omvandlades en kontorsbyggnad till ett utbildningscentrum med stöd från Eruf. Det moderniserade utbildningscentrumet erbjuder 250 ytterligare platser på 1 100 kvadratmeter för seminarier, och kommer att spela en viktig roll när det gäller att utbilda en kvalificerad arbetskraft för framtiden.*

3.4. Förbättra den institutionella kapaciteten och bidra till effektiv offentlig förvaltning

Vid utgången av 2017 hade uppskattningsvis 3 miljarder euro anslagits till projekt som rör institutionell kapacitet och institutionella reformer, vilket motsvarar 48 % av det planerade beloppet på 6,4 miljarder euro (främst från ESF-programmen, men med stöd även från Eruf i Estland, Italien, Rumänien och inom Interreg-program). Utgifterna uppgick till 370 miljoner euro (6 % av det totala planerade beloppet). Inom ramen för detta mål har följande uppnåtts:

- 117 000 deltagare har fått stöd från ESF.
- 734 projekt inriktade på offentlig förvaltning eller offentliga tjänster på nationella, regionala eller lokala nivåer har fått stöd från ESF.

Upp till en tredjedel av de stödda projekten fokuserar på digitalisering. Andra centrala områden är tillhandahållande av tjänster, allmän utbildning, systemet för offentliganställda, personaladministration samt statlig organisation och förvaltning. Stödet till offentlig förvaltning i medlemsstaterna används främst på nationell nivå, och endast en liten andel går till de regionala och lokala nivåerna.

Genomförandet av projekt som inriktas på kapacitetsuppbyggnad för berörda parter inom utbildning, livslångt lärande, yrkesutbildning samt sysselsättnings- och socialpolitik släpar efter (1 % av de deklarerade utgifterna). Anledningen till förseningarna skiljer sig mellan medlemsstaterna. Rättsliga ändringar kan till exempel påverka genomförandet eller svårigheterna kan bero på insatsens innovativa och komplexa drag.

- *I Bulgarien har det nationella rättsinstitutet (NIJ) genomfört ett ESF-projekt som stöder fortbildning av hög kvalitet för att stärka rättsväsendets effektivitet. Totalt 5 600 domare, annan domstolspersonal och personal vid utredande myndigheter slutförde rättsinstitutets kurser under 2017. Till nyheterna i projektet hör utvecklingen av regionala och nätbaserade utbildningar, tematiska utbildningar som anpassats till särskilda regionala behov och möjligheten till samarbete mellan olika institutioner samt s.k. kunskapspartnerskap.*
- *I Litauen genomförs ett ESF-projekt för att höja effektiviteten vid offentlig upphandling genom att minska möjligheterna till korruption. Med den planerade åtgärden kommer man att öka medvetenheten och kompetensen hos personalen vid byrån för offentlig upphandling och andra upphandlande organisationer och att utarbeta stödjande handlingar (riktlinjer osv.) om metoder för offentlig upphandling. Man kommer även att anordna utbildning för företrädare för upphandlande organisationer samt konferenser vid olika litauiska institutioner.*

3.5. Framsteg i genomförandet av finansieringsinstrument

De årliga rapporterna för 2018 innehöll utförliga uppgifter om finansieringsinstrumenten fram till utgången av 2017 för 24 medlemsstater. Framstegen är i allmänhet tillfredsställande. Sammanlagt 13,5 miljarder euro har anslagits genom finansieringsavtalen, främst från Eruf, vilket motsvarar 65 % av de preliminära anslagen. Av de anslagna beloppen hade 1,5 miljarder euro (11 %) redan betalats ut till slutmottagare. Skillnaderna mellan medlemsstaterna är dock avsevärda. En utförligare redogörelse finns i de sammanfattningar av uppgifter som kommissionen har offentliggjort.

3.6. Territoriell utveckling och stadsutveckling

Under 2014–2020 anslogs cirka 32 miljarder euro till integrerad territoriell utveckling och hållbar stadsutveckling. Genomförandet av dessa strategier var långsamt i början men håller

nu på att komma ifatt. Inom de sammanhållningspolitiska fonderna har cirka 10,7 miljarder euro anslagits till projekt, vilket motsvarar 33 % av de planerade anslagen. Även om projekturvalet nu framskrider förhållandevis väl släpar utgifterna fortfarande efter. I slutet av 2017 uppgick utgifterna endast till 1 miljard euro (3,2 % av det totala planerade beloppet).

De utvalda integrerade utvecklingsstrategierna främjar främst social integration och omfattar enligt uppgift 39 miljoner invånare (87 % av målet). När det gäller fysiska arbeten kommer de utvalda projekten för att renovera byggnader och bostäder att uppnå 50 % av de planerade målen – med prognoser på 1,1 miljoner renoverade kvadratmeter och 10 500 renoverade bostäder. Mer än 21 miljoner kvadratmeter stadsrum (73 % av målet) renoveras för att förbättra livskvaliteten och säkerheten i stadsområden.

3.7. Interreg

De Eruf-finansierade Interreg-program som omfattas av målet territoriellt samarbete hade genererat en finansiell volym på 7,1 miljarder euro för de utvalda projekten vid utgången av 2017 (57 % av det totala planerade beloppet). Utgifterna är dock fortfarande låga (5 % av det totala planerade beloppet).

Data om de konkreta framstegen inom Interreg ingår i de aggregerade indikatorerna för de centrala tematiska områdena för investeringar ovan och finns även på portalen för öppna data¹¹.

4. FRAMSTEG I UTVÄRDERINGEN AV PROGRAMMEN

I lagstiftningen för programperioden 2014–2020 framhävs behovet av att utvärdera hur programmen inom ESI-fonderna bidrar till tillväxt, hållbar utveckling och skapande av arbetstillfällen. I programmen fastställs särskilda mål som uttrycker den förändring som eftersträvas inom särskilda områden. Utvärderingar är mycket viktiga för att fastslå om denna förändring har ägt rum och på vilket sätt programmen har bidragit till den.

I det arbetsdokument som åtföljer denna rapport sammanfattas det utvärderingsarbete som utförts sedan 2016. Det konstaterades att några få utvärderingar huvudsakligen var inriktade på processen för genomförandet och framstegen i förhållande till de fastställda målen. Dessa utvärderingar var i genomsnitt tydligare utformade, med lämpligare datatillgång och dataanvändning än tidigare.

Det är fortfarande i tidigaste laget att utvärdera resultaten och konsekvenserna av programmen under perioden 2014–2020 på grund av den begränsade volymen av slutförda projekt. Effektutvärderingar utförs av naturliga skäl senare i programcykeln och kommer troligen att skjutas upp där genomförandet har varit långsammare än väntat för vissa medlemsstater eller tematiska mål.

Å andra sidan utfördes ett stort antal nationella utvärderingar under 2017–2018 som inriktades på program under perioden 2007–2013 och som främst är effektutvärderingar. Resultaten av de effektutvärderingar som omfattar båda programperioderna kan endast i några få fall betraktas som tillförlitliga, vilket visar att kvaliteten på utvärderingsarbetet måste förbättras.

¹¹ <https://cohesiondata.ec.europa.eu/countries/TC>

En uppdaterad analys av de reviderade nationella utvärderingsplaner som inkom till kommissionen i juni 2018 visar att det fortfarande finns brister vad gäller de färdigheter som behövs, de metoder som ska användas och de data som krävs.

Av utvärderingsplanerna att döma kommer antalet slutförda utvärderingar att öka betydligt under 2018–2019. De flesta kommer att vara genomförandeutvärderingar och processinriktade utvärderingar. Nästan hälften av effektutvärderingarna kommer att utföras först efter 2020 när programresultaten förväntas stå klara.

I det arbetsdokument som åtföljer denna rapport beskrivs även olika områden som kommissionen arbetar med för att stödja medlemsstaternas arbete (nätverksarbete, vägledning, hjälpcentraler osv.) och kommissionens utvärderingsarbete.

5. SLUTSATSER

Programmen inom ESI-fonderna är ett viktigt investeringsverktyg för EU och de gynnar alla regioner i unionen. De uppgifter som nu finns tillgängliga om det finansiella genomförandet och om de gemensamma output- och resultatindikatorerna ger en fullständigare överblick över framstegen än under någon tidigare period.

Under 2017 påskyndades det övergripande genomförandet av de program som medfinansieras av ESI-fonderna märkbart. Andelen utvalda projekt nästan fördubblades jämfört med slutet av 2016, och översteg 52 % av den totala finansieringen. Även de utgifter som genereras av projekten började komma ifatt, liksom målvärdena för de output- och resultatindikatorer som är kopplade till viktiga sociala och ekonomiska fördelar. Den snabbare takten har fortsatt under 2018, och den 30 september 2018 låg andelen utvalda projekt inom de sammanhållningspolitiska fonderna på 67 %.

De årliga genomföranderapporterna visar att genomförandet varierar, såväl mellan regioner och medlemsstater som mellan olika tematiska områden. Baserat på tidigare erfarenhet förväntar sig kommissionen att investeringsutgifterna kommer att öka och att output och resultat kommer att förbättras ytterligare under 2019. Den kommande resultatöversynen under 2019 kommer ytterligare att främja bättre användning av ESI-fondernas medel med tanke på programmålen.

Allt eftersom genomförandet inom ESI-fonderna framskrider kommer man att få material som kan användas som underlag för effektutvärderingar. Det kommer dock fortfarande att ta tid innan medlemsstaterna kan inleda en stor del av utvärderingarna och innan de har slutförts och det går att dra slutsatser av dem.

Med tanke på framtiden har viktiga finansiella mål fastställts för slutet av 2018 (regeln om år $n+3$). Det finns risk för att vissa program kommer att förlora sin EU-finansiering.

Under nästa års rapporteringscykel kommer ingående genomföranderapporter att utarbetas senast i juni 2019 och nationella framstegsrapporter senast vid utgången av augusti 2019. Dessa rapporter kommer att ge en fullständig kvantitativ och kvalitativ överblick över genomförandet av investeringsmålen. De kommer att behandla ett antal viktiga frågor. I synnerhet kommer medlemsstaterna att rapportera om finansiella och fysiska delmål enligt den resultatram som ska användas för tilldelningen av resultatreserven 2019. Kommissionen kommer att offentliggöra en strategisk rapport med en sammanfattning av uppgifterna i dessa rapporter i slutet av 2019.